

На черговому засіданні Президії НАН України 9 жовтня 2019 року члени Президії НАН України та запрошені заслухали й обговорили доповідь заступника директора Інституту проблем матеріалознавства ім.І.М.Францевича НАН України члена-кореспондента НАН України А.В.Рагулі «Прогресивні технології спікання матеріалів у електромагнітних полях».

В обговоренні взяли участь перший віце-президент НАН України, голова Секції фізико-технічних і математичних наук НАН України академік НАН України А.Г.Наумовець, завідувач відділу Інституту надтвердих матеріалів ім.В.М.Бакуля НАН України член-кореспондент НАН України Т.О.Пріхна, завідувач відділу Інституту проблем матеріалознавства ім.І.М.Францевича НАН України член-кореспондент НАН України М.Б.Штерн, завідувач відділу Казенного підприємства спеціального приладобудування «Арсенал» кандидат технічних наук В.П.Соболь, академік-секретар Відділення фізико-технічних проблем матеріалознавства НАН України, заступник директора Інституту електрозварювання ім.Є.О.Патона НАН України академік НАН України Л.М.Лобанов, голова Північно-Східного наукового центру НАН України та МОН України, генеральний директор Державної наукової установи «Науково-технологічний комплекс «Інститут монокристалів» НАН України» академік НАН України В.П.Семиноженко, академік-секретар Відділення фізики і астрономії НАН України академік НАН України В.М.Локтев, директор Державної установи «Інститут економіки та прогнозування НАН України» академік НАН України В.М.Геець, перший віце-президент НАН України академік НАН України В.П.Горбулін.

Як було зауважено, у доповіді висвітлені результати наукових досліджень процесів спікання у електромагнітному полі та розробок зі створення передових ефективних методів для виготовлення керамічних і металокерамічних матеріалів й виробів складної форми, в тому числі для цивільної і військової техніки.

Ці роботи створюють можливості для вирішення вітчизняними підприємствами актуальної проблеми імпортозаміщення комплектуючих. З використанням методу електроспікання вдалося отримати щільні тугоплавкі матеріали і композити, оптично прозорі вікна для ракет системи протиповітряної оборони, наноструктурні керамічні матеріали для різального інструменту.

Наголошувалося, що конкурентною перевагою зазначеного методу для виготовлення багатьох керамічних і металокерамічних виробів є також можливість створення на його основі високопродуктивних автоматичних технологічних систем.

Було висловлено думку, що необхідно також розвивати співпрацю з вітчизняними високотехнологічними підприємствами, зокрема з такими як «Арсенал», НАЕК «Енергоатом», «Івченко-Прогрес», КБ «Південне», Луцький підшипниковий завод. Це дасть змогу залучити додаткові кошти на нові розробки та закупівлю сучасного дослідно-промислового обладнання.

Президія НАН України ухвалила відповідний проект постанови.

Далі Президія НАН України заслухала доповідь завідувача відділу історії України періоду Другої світової війни Інституту історії України НАН України доктора історичних наук О.Є.Лисенка «Початок Другої світової війни та Україна в сучасному науковому дискурсі».

У доповіді та виступах в обговоренні першого віце-президента НАН України, голови Секції фізико-технічних і математичних наук НАН України академіка НАН України А.Г.Наумовця, декана Історичного факультету Київського національного університету імені Тараса Шевченка доктора історичних наук, професора І.К.Патриляка, завідувача кафедри джерелознавства та спеціальних історичних дисциплін Історичного факультету Національного педагогічного університету ім.М.П.Драгоманова доктора історичних наук, професора О.В.Потильчака, академіка-секретаря Відділення історії, філософії та права НАН України, директора Інституту історії України НАН України академіка НАН України В.А.Смоля, академіка-секретаря Відділення біохімії, фізіології і молекулярної біології НАН України, директора Інституту біохімії ім.О.В.Палладіна НАН України академіка НАН України С.В.Комісаренка, голови Наукового комітету Національної ради України з питань розвитку науки і технологій, завідувача відділу Інституту загальної та неорганічної хімії ім.В.І.Вернадського НАН України академіка НАН України А.Г.Білоуса, академіка-секретаря Відділення літератури, мови та мистецтвознавства НАН України, директора Інституту літератури ім.Т.Г.Шевченка НАН України академіка НАН України М.Г.Жулинського, академіка-секретаря Відділення фізики і астрономії НАН України академіка НАН України В.М.Локтева, першого віце-президента НАН України академіка НАН України В.П.Горбуліна висвітлювалося широке коло проблем, пов'язаних з науковим осмисленням подій напередодні і на початку Другої світової війни та їх впливом на Україну. Зазначалося, що початок Другої світової війни закономірно викликає підвищену увагу вітчизняних і зарубіжних учених. Особливої ваги при цьому набуває дослідження факторів, що спричинили наймасштабніше у світовій історії збройне протистояння, трагічним наслідком якого стали нечувані людські і матеріальні втрати.

Зазначалося, що установи Академії за роки незалежності провели велику роботу щодо критичного переосмислення радянської історіографічної спадщини, формування повноцінної джерельної бази досліджень Другої світової війни, що дозволило чітко окреслити її самодостатній характер, розкрити потужний державотворчий потенціал українського народу.

Водночас, як було наголошено, необхідно більш ретельно опрацьовувати питання, що стосуються як жертв народу України, так і його внеску в перемогу над нацизмом і фашизмом. Лише на такому збалансованому підґрунті може базуватися державна політика пам'яті в Україні. Необхідно також активізувати співпрацю із зарубіжними колегами, які фахово досліджують цю проблематику, сприяти широкому висвітленню різноманітних аспектів «українського чинника» в Другій світовій війні в засобах масової комунікації.

Було прийнято проект постанови з цього питання.

Крім того, Президія НАН України підтримала пропозицію щодо внесення подання до Верховної Ради України про відзначення Почесною грамотою Верховної Ради України завідувача відділу Інституту молекулярної біології і генетики НАН України доктора біологічних наук, професора, члена-кореспондента НАН України А.В.Риндич за багатолітню плідну творчу працю вченого-біолога, засновника сучасної біотехнології і організатора наукових досліджень, а також вагомі заслуги у розвитку молекулярної біології, молекулярної генетики і експериментальної онкології; заслухала інформацію головного вченого секретаря НАН України академіка НАН України В.Л.Богданова щодо фінансування установ НАН України в проекті Державного бюджету на 2020 рік; про доручення Міністерства розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства України стосовно підготовки пропозицій щодо об'єктів майнового комплексу; про компенсацію за установи НАН України, розташовані на території Автономної Республіки Крим; інформацію першого віце-президента НАН України, голови Секції фізико-технічних і математичних наук НАН України академіка НАН України А.Г.Наумовця щодо Указу Президента України «Про Цілі сталого розвитку України на період до 2030 року»; інформацію академіка-секретаря Відділення біохімії, фізіології і молекулярної біології НАН України, директора Інституту біохімії ім.О.В.Палладіна НАН України академіка НАН України С.В.Комісаренка щодо проведення XII Українського біохімічного конгресу; також було розглянуто низку кадрових і організаційних питань й прийнято рішення про нагородження відзнаками Національної академії наук України.

Секретаріат Президії НАН України